

LO TEATRO CATALA

PERIÓDICH INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Preus per subscripció

En Barcelona. 1'00 Pta. trimestre.
Fora. 1'50 »
Artistas extranjers, 25 Ptas. l' any

Redacció y Administració

Carrer Diputació, 125, 2.º, 3.º

Sucursal para el extranjero en el
D. J. Gual's y avisos en l'Ar

Preus de cada número

Número corrent.. . 10 céntims
Id. atrasat. 15 »

La última temporada del Teatro Catalá

Si comensessim á fullejar la historia del nostre gloriós renaixement literari teatral, segurament no trobaríam un'altra temporada mes abundosa en estrenos que la últimament transcorreguda.

Tres empreses teatrals, la de Romea, la de Novedats y la de Calvo-Vico, van obrir sas portas als escriptors catalans; una cinquentena de produccions han merescut los honors de la representació en algún del tres importants teatros á dalt citats y un bon número de autors novells han lograt véurers elevats á la suma dignitat d'autors estrenats.

Cert es que de aquest important número de obras, son pocas, molt pocas, las que quedarán com obras de cartell; pero aixó no es motiu pera que nosaltres no felicitem de cor á las citadas empresas, per haver protegit així l'afició dels joves á escriurer y la constancia dels vells.

Del mérit y condicions de las obras, ja vam parlar-ne á son temps, baix nostre humil criteri, y la única obligació que avuy nos havem imposat, es la de presentar un balans de las obras estrenadas.

Alla vá:

TRAGEDIAS

Romea.—*Hydro-mel*, Soler de las Casas; *Barba Roja*, Frederich Soler.

Novedats.—*L'Anima Morta*, Guimerá.

Calvo-Vico.—*Ferma despoli forçada*, Amat.

DRAMAS

Romea.—*L'Agulla*, Pelay y Briz; *Los pastorets ó l'bressol de Jesús*; *Ateos y Creyents*, Bordas.

Novedats.—*Rey absolut*, Vidal y Bertrán; *Lo promés*, Riera y Bertrán; *Los Senyors de Paper*, Gener.

Calvo-Vico.—*L'Angel de sang*, Iglesias; *Amor, vanitat y res*, Vallcorba y Rocabert; *¡Fratricida!* J. Roig.

COMEDIAS EN MES DE UN ACTE

Romea.—*¡Viva'l divorci!*, Pous; *Lo cos del delict*, Figuerola.

Novedats.—*La tia Teclata*, Pin y Soler; *Africa*, Ferrer y Codina; *La Germana gran*, Llanas.

COMEDIAS EN UN ACTE

Romea.—*¡Mala jugada!* Casanovas; *Mátalas Calandru*, Murxuach; *La tunda*, Armengol.

Novedats.—*Contents y enganyats*, Mestres; *Lo dia del Judici*, Rovira; *¡La dona!*, Ayné; *A cop calent*, Saltiveri; *¡Aleluya!* y *Vint duros per endavant*, Rovira.

JUGUETS, APROPOSITS, SAINETES Y QUADRETS

Romea.—*De Texas á mevas*, C. Roare; *L'home dels nassos*, Figuerola; *Las bonas festas*, Careta y Vidal.

Novedats.—*L'Hostal de la Bonica*, Brossa; *La Baldirona*, Guimerá; *Las bodas de'n Cirilo*, Vilanova; *Fermin*, Camaló.

MELODRAMAS

Novedats.—*La Sirena*, Pin y Soler.

SARSUELAS

Novedats.—*Lo primer dia*, Gumá.

MONÓLECHS

Romea.—*Ni solter, ni casat, viudo*, Olivé; *La pega d'en Llätzer*, Ayné; *¡M'caso?* y *L'home de la dida*, Escaler.

Novedats.—*Lo bon cassador*, Russinyol; *Un charlatán*, Moragas; *L'últim bes*, Givanel.

Calvo-Vico.—*Any nou vida nova*, Bartrina; *Preparatiu*, Gay.

Eldorado.—*Lo Pessebre de D. Pau*, Molas

Com se veu, donchs, per la anterior llista, una cinquantena de obras, perteneixents á uns quaranta autors distints s' han estrenat. Tragedias, dramas, comedias, saynetes, quadrets, melodramas, sarsuelas, apropòsits, tot, tot ha anat desfilitant darrera las bocas

de teló, obras de tots los gèneros y de tots los gustos y tendencias... Fins lo ram dels monòlechs, lo menos apreciat de tots, s' ha vist honrosament atés. Aixó, sense contar las del Certamen teatral catalanista.

Nosaltres no duptem que si poguessim contar tot l' any ab empreses tant benévolas com la de Calvo-Vico, foren moltes las obras que 's posarien en escena, porque las darian molts aficionats á escriure, que trobantse avuy impotents pera salvar la muralla que 'ls separa de Novedats y de Romea, deixan pudrir sas produccions en un recó de calaix.

La protecció y l' estímul son dos medis poderosíssims pera fer naixer l' afició en tots los rams del saber humà, y si aquest any debem confessar tristement que de totes aqueixas obras estrenadas casi cap, passarà á la posteritat, tal volta en anys successius podriam dir ab lo cor plé de alegría tot lo contrari; tal volta surtiria un geni, de aqueixos que fan época y que tant acostuma á escassejar la Naturallesa.

P. DE R.

LA SETMANA

—La temperatura actual es insostenible...—Aques país es un forn...—Si aixó continúa, nos desfarem com uns bolados....

Aquestas exclamacions están á l' ordre del dia.... Per tot Barcelona no se seat altra cosa.... Y la vritat es que aquest any, fins las personas mes insensible á la calor, com son las fillas del senyó Cornet, *idem* del Liceo, han experimentat sa terrible influencia.

Aquestas noyas, que son tres angelets de tamanyo natural y guapas fins á un cert punt, los altres anys resistian impávidas, l' acció calorífica d' aquella brasa suspesa en l' infinit que 'ls poetes han batejat ab lo nom de Febo. Mes lo qu' es aquest any ¡pobres noyas! están desesperadas. L' altre dia vaig trobarlas á la Rambla.

—Als peus de vostés, senyoretas Cornetas....

—Cornet voldrá dir.

—Aixó será 'l seu papá... Vostés... *Cornetas*

—¡Vaja, sempre tan tranquil!... ¡Bromista!.

—Donchs bé, repeteixo, als peus de vosté.

—¡Ay! no fill, dispensi; 'ls tenim molt suats y... ¿sab?...

—Si, ja entench.. ¿Y cóm ho passen?

—Molt malament. Aquesta calor 'ns mata.

—Es estrany; vostés tan fortas... Anys passats...

—Si, anys passats... molt bé; Pero lo qu' es aquest no podem viurer. Miri: aquesta, la Eularia, per está per casa va ab una bata feta d' una xarxa de pescar tunyinas; ¡ja veu si será ampla! Donchs á pesar de no dur rés mes; súa cóm una desesperada. La Quimeta aquí ahont la veu, per curiositat s' escorre la suor de damunt la pell ab una navaja d' afeytarse 'l papá y ¿sab quanta n' ha tret en lo que va d' istiu?... Vuyt ampollas de gaseosa.... Per cert que l' altre dia la minyona, pensantse qu' era saltumant, se 'n va béurer mitja ampolla á fi de matarse per qüestions amorosas. Y jo, ¡pobre de mi! jo ¿no sab lo que faig?.... ¡Horroritzis! Tenim una geladora per fer mantecados, y faig comprar neu y 'm fico dintre d' ella.... y 'm gelo.... com si fos una horxata.

—Aixís no perdo encara la esperansa de menjar cuixa de noya maca *frappée*.

—Vamos, bromista, no digui aixó.

—¿Y 'l papá?

—Aburrit, desesperat.... Qualsevol dia 'l trobarem asfixiat....

—¡Oh! vostés, ja deuen cuidar-lo y ventarlo ab vanos, pobre senyó....

—¡Cal! no ho vol!.... Nos hem donat á ferli vent ab la manxa d' un vehi y passem tota la nit manxantlo....

—¡Bravo!.... ¡bravo!.... 'M dispensarán: tinch feyna: 'Ls beso las mans....

—Miris que també la tenim suada.

—Donchs aixís no 'ls beso rés.... Pássinho bé.

Y al despedirme de las acaloradas *Cornetas*, qual rostre entre la suor y 'ls polvos semblaba una cara de forner acabada de regar, vaig compadéixer als que tenen calor, per mes que sigui porque volen.

—¿Y es que vosté no 'n té?—dirán molts lectors.

—No. senyors—respondré jo.

—¿Y cóm ho fa?....

—Molt senzill. *Prenenmho tot á lo fresca*. He dit

..

Ja comensan las familias distingidas á abandonar-nos. Diariament se va reduhint lo número de las que no volem deshabitar la *ciutat condal* «El Noticiero» 'n va plé fa uns quants dias.

Los señores Riutuerto, salen hoy para sus posesiones de Cuello bató con sus simpáticas hijas.

Ayer salió para Vallirana, Paredes, Monistrol y Londres el distinguido fabricante de bragueros Sr. Pujol, acompañado de su simpática esposa.

La distinguida familia Bonetello veraneará este año en Puerto-buey.

Y aixó molts altres personatjes que al surtir á passejar per fora, volen passejarse primer per las columnas del *eco imparcial de la opinión y de la prensa*, parejantse de pas als seus lectors.

..

Los dinamiteros están de dol.... Ravachol ha purgat ja son delictes, y com es natural, los seus companys, pera demostrar son sentiment, 's deixan las unglas.... ¡Dèu nos salvi de sas *idem*!....

Los teatros ja comensan á plegar. Prompte 'ns quedarem únicament ab l' indispensable Eldorado, y 'l no menos indispensable Tívoli.

Motivat per aixó, s' ha notat que la Rambla del Centro ha aumentat de concurrencia en los últims dias, ab la circunstancia agravant que molts dels passejants van de *istiu*.

¡Dèu los dongui un bon *ivern*!

P. A. U.

Amorosa

¿Qué 't créus potser que m' agradan
tos richs cabells,
ó la teva cara hermosa
blanca com neu?...

¿Que 't créus potser que m' agradan
los teus peuhets,
ó be los teus ulls fletxayres,
de rich blau cell?...

No ho creguis pas may, nineta,
qu' aixó no es:
lo que de tu mes me agrada...
son los diners.

RAMÓN LLER

Amorosa

¿Perqué m' estimas tant, videta meva,
si m' estimas en vá?
¿No veus que es impossible en eixa vida
poguernos juntar may?
¿Si 'm sab greu que m' estimis, si 'm daleixo
pera ferme ublidar,
pera veure 't felissa ab un altre home
que siga afortunat!
No vull joh no! amarrarte á mon destino.
Lo sofrí es tan amarg!
¿Ploras? ¡Oh Dèu! ¿perqué? ¡Pobre infelissa!
¿Que no pugui lograr
sacrificarme sol fente ditxosa
jo que 't estimo tant!
¿Jo que 'l cor fet á micas te daría
pera veure gosar
la opulencia, l' amor y la hermosura,
que no 't podré dar may!

Mes ¿qué dich, foll de mí? Vola á mos brassos
y lluytarem plegats;
junta, á despit del món y del destino
caurem, ó 'ns farem pás!

A. LIMONER.

Revista Teatral

Novedats.—*Realidad*, drama en cinch actes
y en prosa, original de D. BENET PÉREZ GALDÓS.

Estrenada la obra á Novedats per la companyia
del Sr. Mario, la selecta concurrencia, composta de
lo bo y millor que Barcelona té en Literatura y Arts,
ratificá la opinió del públich de Madrit respecte al
emérit de *Realidad*. Si á Madrit fou aconceiximent l'
streno, no ha sigut menys á Barcelona. Ha sigut
aquesta una de las coutadas cosas en que 'ls dos pu-
blichs, lo de Barcelona y lo de Madrit, han estat de
acort.

Realidad no es una obra perfecta. Molts hi troban
defectes; nosaltres també ¿perqué negarho? Mes *Rea-
lidad*, ab defectes y tot, resulta *incomparable*. Incom-
parable dintre son género... y dintre la literatura es-
panyola... Hem escullit obras quals autors no direm
per no molestar á ningú y *Realidad* nos ha resultat
una creació eminent al costat d' aquellasl Dintre 'l
terreno realista no 's pot demanar més perque si
's demanés més, no sabem que cap escriptor es-
panyol pnga donarho no més que l' autor de 'ls
Episodios nacionales que segurs estem que en la
seva segona obra. será mes perfecte.

Realidad es una obra naturalista; pero un natura-
lisme especial ni á lo Zola, ni á lo Daudet: lo natura-
lisme de *Realidad* porta marca ab tot; la marca de
l' autor, que 'ls lectors de *Fortunata y Jacinta*, *La
Familia de León Roch*, reconeixen desseguida. Tren-
ca obertament ab tot convencionalisme escénich, y
per aquest motiu 'ns és mes simpática, perque, evolu-
cionistas com som, sempre tindrá nostre aplauso lo
que tendeixi á rompre antichs mollos: *Realidad* es
una obra innovadora. L' autor, sense fer cás dels pre-
ceptes y reglas qu' ha de seguir lo qu' escriu obras
dramáticas, llaura al seu capritxo y 'l resultat ja 'l
coneixen nostres lectors... Victoria en tota la línea.

La interpretació fôu superior, esmeradíssima, La
trinitat Guerrero, Cepillo, Thuillier, va portarse
dignament y sou dignes també de aplauso la senyora
Martinez y 'ls senyors Mario, Montenegro, García y
altres, quals noms sentim no recordar.—R.

Entreacte

A LA VORA DEL FOCH

Cada volta que al despuntá 'l dia 'm trobo als
voltants de la Bordeta y veig aquella munió de joves
que alegroys se 'n van al treball, no puch menos
que fer memoria d' una narració que 'l meu pare,
en las nits d' ivern devant la llar me contaba estant
en companyia de mas germanetas.

—Recordo,—deya ell—(y aixó no es rondalla,
qu' es veritat,) que en l' any 1860, quant jo treba-
llaba á S. Andreu, cada matí á pochs passos de mi
hauriau vist á dugas noyas hermosas qu' anaban
sempre juntas, y que mes qu' amigas, semblaban
talment germanas.

La Edelmira—qu' aixís se deya una—era una
noya mes modesta qu hermosa, á pesar que tothom
asseguraba qu' era mes hermosa que modesta.

La Treseta era ja mes vanitosa. Sempre als balls
procuraba anarhi mes empolainada que la seva ami-
ga, notantse molt en ella l' afany de presumir.

A poca distancia d' ellas anaban dos joves que
apretaban lo pás fins haverlas aconseguit.

L' Anselm, germá de la Edelmira, era un noy de
bona conducta, y sostenia relacions ab la Treseta á
pesar de tenir un carácter completament distint del
seu.

En Pepet—qu' aixís s' anomenaba l' altre,—era
digne germá de la Treseta y sostenia també rela-
cions ab l germana de l' Anselm.

Un dia en que 'ls quatre acababan d' abandonar
la feyna, tot anantse 'n cap á casa preguntá 'n
Pepet.

—Escolta, cunyat—perqué ells entr' ells se daban
aquest tractament:—¿quánt pensas casarte?

—Noy, desseguida que pugui; per la meva part,
créu que ja voldria ser pare. ¿Perqué m' ho pre-
guntas?

—Pe 'l sol objecte de saberho ab anticipació, y á
fi de que no 'm trobis desprevingut; puig ja sabs
que 't tinch promés que 'l dia que 't casis ab la meva
germana, ha d' haverhi casori doble, enlassantme
jo ab la teva, y perque tinch verdaders desitjos de
que en un sol dia hi hayi dos *lacos* mes en la llista
dels casats.—

Aquesta surtida fôu celebrada ab una rialla per
part de las noyas.

Causaba enveja véurer aquellas dos parellas de
enamorats enrahonant sens empaig quant en eixos
cassos se procura estar sols. Ells no tenian res que
amagarse; tots cometian las mateixas faltas, si es
que á donarse algún bés se li pot aplicar aquest ca-
lificatiu.

¿Y quí podia tenirhi res que dir, si 's pot dir que
'ls quatre eran germans!

Cada vespre després d' haver sopat, cada hù se 'n
anaba á casa la xicota á festejar un rato, y fins al
matí següent no se' ls tornaba á véurer junts.

Aquesta era la vida que portaban los nostres ena-
morats.

Com en aquet món, per lo regular, la ditxa no es
duradera, no 's fêu pas esperar lo dia en que feren
notar á n' al pobre Anselm que en la fábrica á la
Treseta se la distingia de las demás per part del ma-
jor dom, donantli los treballs menos pesats, y que
ademés se deya si se li havia aumentat lo sóu. A

l' Anselm lo primer que se l' hi acudí, íou ferne sabedor al seu germà; pero aquet, en lloch d' averiguar lo que de veritat hi havia, l' amonestá atribuhint aqueixa desconfiansa al poch amor que per sa germana sentia.

—Ira de Dèu! No hi ha ningú que l' estimi mes!

—Donchs, Anselm, me dispensarás; pero veig que molt poch ho demostras.

—L' aymo tant com á ma germana; digam tu, si es possible estimar mes?

—Bueno, ho crech; pero sí dech dirte que deurias donar menos crèdit al dir de la gent, y si tant segur estás de que t' enganya, procura averiguarho.

—Tens rahó; no es possible siga ab mi la Treseta tant ingrata, y faig mal en créurem semblant vilesa per part seva. Per lo tant, te suplico 'm perdonis, y que no li diguis res de lo que havem parlat.

La tarde següent l' Anselm tingué necessitat de pujar al primer pis de la fàbrica en busca d' algunes pessas pera son taler; y al obrir la porta del quarto ahont estaban guardats tots los utensilis, sorprenqué en brassos del majordom á la Treseta.

Hi hagué, com es de créurer, exclamacions, juraments y escusas; pero aixó no vá ser prou per evitar que l' Anselm, presa d' un accident, perdés lo sentit y se enteressin tots los operaris de lo que ja la majoria sospitava.

Solament 'n Pepet, feu la mateixa ó pareescuda resposta que la primera vegada que 's veié obligat á parlar d' aquest assumpto; qae la gent sempre enrahonava, y qu' ell debía haverse equivocat.

Uns quinze días no faria encara de lo que us he contat, quant la germana de l' Anselm se veié obligada á dirli qu' havia sigut vilment enganyada per en Pepet, y qu' ell negaba descaradament haver abusat d' ella.

Un llamp que l' hi hagués caigut demunt no l' hi haguera fet mes mal.

En un salt se trasladá á un tercer pis del carrer de S. Pere. Li obrí la porta la mateixa Treseta en persona.

Avergonyit l' Anselm, baixá la vista dihentli:

—Lo teu germà, ¿no hi fóra?

—Sí, —contestá ella— es á dins; pots entrar si 't plau.

Al trobarse devant de 'n Pepet, sens mes preámbuls l' hi digué:

—Tenim que parlar; les que 'ns deixin sols.

A una indicació de 'n Pepet la Treseta abandoná aquell lloch.

—Estem sols ja; digas.

—Suposo que sabrás l' objecte que motiva la meua visita.

—Si no t' esplicas, Anselm, tindré de dirte que no.

—Bueno, mira, ten en compte que estich molt cremat, y que vinch disposat á demanarte, millor dit, á exigirte que 't casis ab ma germana.

—Extranya exigencia á fe la teua; perque quant teres tú qué la meua 's vejes á la vergonya pública, no vaig pas exigirte que t' hi casessis.

—Molt be, home, molt be! ¿De modo que á tú 't sembla que 'l meu deber era evitar la seva deshonra casantmhi?

—Be, mira; evitem discussions que de rés servirian, y no perdem le temps miserablement. Mentres

tú no donguis la má á la Treseta. la Edelmira será també deshonrada.

—¡Miserable! ¡lo deshonrat ets tú! D' aixó, us valen los seductors, de que avuy la majoria de la humanitat tira la deshonra demunt de la dona, quant deuria ésser al revés; pero no hi fá rés, accepto; senyala tu mateix lo día del casament.

—Quant tu vulgis.

—Está bé demá vespre?

—Per mi, sí.

Lo día següent tingué lloch lo casament, sense acompanyament de cap classe.

Al sortir de l' iglesia abressá la Edelmira á son germà, y agraída l' hi digué:

—Gracias, Anselm, te dech la vida!

—No 'm déus rés; he fet lo que debía. Ara, que Déu te dongui sort.

Esbarat apretá á córrer, deixant als tres sens saber lo que 'ls pasaba y atribuhintlo á un atach de locura.

Un mes ha trascorregut, y 'ns trobem en lo campament del moro després d' haver tingut lloch la batalla de Castillejos, en lo precis moment de trobarse la oficialitat ocupada en lo reconeixement de las baixas sofertas, devant de un cadavre y en l' instant mateix de pronunciar son malhaguanyat general las següents paraulas:

—¡Pobre Anselm! era un valent Treyevos las barrerinas, cataláns!

ANTÓN GALCERÁN. PY.

Secció del Graciós

Plany d' un traspunte

Quant en un teatro posan

un drama de Echegaray,

lo qu' es jo sempre tremolo

y may estich gens parat

Ve l' un y 'm diu: —Mira, Petis;

á la escena falta un banch. —

Ve l' altre ab veu de granota,

cridant: —¡Ep, fes pujá 'l gas;

posa una taula y cadiras

y abaixa 'l teló fins baix.

Que baixin las bambolinas,

y apretin fort los pilans,

A l' un costat hi vull armas,

y á l' altre espasas y frachs,

què la escena representa

un hermós y rich palau.

Després ja ve l' director

y 'm diu. — ¡Ah, qu' ets carcamall!

Corre, home, porta llibres

y pósals aquí al devant,

que 'l barba en lo primer acte

tè de llegir un romans. —

Ja veuhen, donchs, la tragedia

las engúnias, mals de cap,

que passa un pobre traspunte

per' guanyar... no hu vull dir pas.

A la dama jo serveixo,

del galán sóch un criat,

y en fi, sóch un saca-sillas

de tots los actors plegats,

Aixó sens contar las burlas

que de mi tots ells ne fan,

tant, que 'l dia que m' enfado

ho etxego tot á rodar,

Y lo qu' es mes trist encara,
es que si demano 'ls rals
que son fruyt de mas fatigas
tenintlos molt ben guanyats,
me diuen ab tò de rabia;
—Noy, la empresa ara ha quebrat!

R. N.

Repertori de Fora

Girona 10 Juliol.

Molt senyor meu y estimat company: Aquí hem tingut alguns dies la companyia catalana dirigida per lo incomparable actor Iscle Soler, de Romea, la qual ha posat en escena set produccions á quina mellor de las que componen lo seu repertori; entre altrás *Ferma despoli forçada*, del eminent jurisconsult de Figueras don Joseph Amat, que fou dirigida per son autor á qui's colmá de aplausos y distincions, coronas, regalos, etc., etc.

Lo dia 3 se despedí de nosaltres dita companyia, posant en escena la comedia *La Vocació*, que fou interpretada com sempre y aplaudits tots quants actors prenen en ella part.

Lo divendres passat inaugurá sas funcions la companyia ecuestre, acrobata, gimnástica, cómic-lírica del Circo Espanyol de eixa comptal ciutat dirigida per lo simpáti C. Llop, en lo Circo Alvarez de aquesta immortal població; y contra lo que generalment se esperaba, obtingué un verdader éxit: tant, que ahir nit en la segona funció reunirense en dit Circo la flor y nata de la bona societat que té allotjada aquesta ciutat y en particular lo bello sexo, que tant reals dona á aquesta classe de espectacles.

La orquesta composta de catorze professors de la Banda Municipal que acaba de naixer aquí baix la intelligent batuta de son jove y simpáti director Joseph Felia Ferrusola, obté ab motiu de acompanyar ab son treball lo dels artistes que de dita companyia forman part, un aplauso en cada un dels números confiats á sa execució, mereixent son mestre las simpatias y carinyosos saludos de tots quants concorren á tan deliciós siti.

No li parlo avuy de res més, que ocasió tindrè en las correspondencias sucesivas d'ocuparme de cosas que importin á aquesta no molt afortunada capital. Entretanto disposi de son S. S.—M. S.

Manresa 5 de Juliol. (1)

Desde ma última s' han posat en escena *La bala de vidre* y *Angels de Déu* en la «Lliga Regional»; *Lanusa* en «El Globo»; *La banda de la bastardia* y *Cassar al vol*, en lo «Centro de la Unió Comercial é Industrial»; *Lo Retorn de Palestina* y *Lo diari ho porta*, en lo «Centro Católic»; *La levita del avi* (estreno) y *Niños y mariposas*, en la «Juventud Católica». A tots los mencionats teatros hi ha acudit bastanta concurrència y 'ls aficionats se n' han emportat merescuts aplausos.

Lo 26 del passat Juny comensá á actuar en lo Teatro Conservatori una companyia de sarsuela baix la direcció del tenor Sr. Prats y del mestre de música Sr. Rius. La primera obra que 'ns doná fou la d' espectacle *Los Madryares*, en qual despenyo se distingiren la senyoreta Rius y 'ls senyors Prats, Querol, Flaquer y Ricós.

Lo dia de Sant Pere se representaren *Marina* y *El Monaguillo*. No cal dir que en la primera l'esmentat tenor Prats demostrá que realment es *Marina* la seva favorita.

Ans d'ahir las obras escullidas foren *La Tempestad* y *El Monaguillo*, obtenint aquesta última, com en la anterior funció, bon éxit. Ab *La Tempestad*, debutá la primera tiple donya Agneta Ferrer, despenyant lo paper d' *Angela* molt bé. La Srta. Rius, en lo de *Roberto* agradá moltíssim. Lo Sr. Querol interpretá degudament lo difícil personatge *Simón*. Los Srs. Prats y Flaquer, en los seus papers de ben oposat caràcter, *Beltrán* y *Mateo*, arrancaren repetits aplausos.

Los coros y l'orquesta bé. Lo públich, que á més de numerós era escullit, al final del tercer acte cridá als actors al palco escénich per dos vegadas, obligant á surtirhi á la segona al mestre director D. Joan Rius.

(1) Rebuda al entrar en premsa nostre últim número, la publiquem avuy per deferencia al corresponsal y als artistes.

En los locals anexos al espressat Teatro Conservatori s' hi constituirá una societat recreativa que promet ser de las principals d' aquesta ciutat. Probablement per la próxima diada de Sant Jaume's fará la inauguració.—E. S. A.

Vilanova y Geltrú 11 de Juliol.

Senyor director: á n' al Teatro-Tivoli ahir á la tarde, varen posar en escena *Lo contrumestre*.

L'obra va surtir bé, y va ser objecte de aplausos en lo primer acte, lo Sr. Borrás, com també s'hi va distingir lo senyor Bals, en lo paper de *Ofegat* mariner á qui la beguda li fa perdre 'l tino. Aquest artista en tota l'obra va estar perfectament.

Los demes actors y actrius, regulars.

En la pessa catalana y en vers titulada, *Gent de barri*, va distingirhi de tal modo la Srta. Morera (M.) en son paper de treballadora de fàbrica, y va fer arrencar tant estrepitosos aplausos, que's veje obligada á repetir la escena, cosa poch vista en obras cómicas.

Los Srs. Bals y Serrallera en los milicianos liberals d' aquell temps, perfectament be.

A la nit, ab una concurrència brillant y ab una rafegor qu' espantaba, va posarse ab gran bombo lo drama trágic y de gran aparato de Frederich Soler, titulat *Barba-roja*. L'obra está rublerta de bons pensaments (1).

Fent menció dels artistes, diré en primer lloch que al alzar lo teló va ser cridat lo jove autor del decorat, despres va ser aplaudit en distintas escenas del primer acte lo Sr. Borrás. En lo segón, los Srs. Fages, Bals y Serrallera; lo final d' aquest acte presentaba un efecte molt majestuós.

En lo tercer acte, 'l Sr. Fages, un poch cansat, y 'l Sr. Borrás en son paper merescut l'aplauso del públich y de la premsa.

Lo teatro estaba ple de gom á gom, y la lluhida concurrència á cada acte va cridar á l'autor, fins que 'l senyor Borrás digué, que no havent sigut possible assistir á la funció per causas ajenas á sa voluntat, lo Sr. Soler no's presentaba.—R. N.

Figueras 12 Juliol.

Molt senyor meu: Aymant com lo qui més de las glorias catalanas y del renaixement de nostre teatro, passo á darli compte de la visita que aquesta ciutat ha fet la companyia de que forman part bon número dels actors de Romea, y que va sembrant llevor literaria per aquestas encontradas. Quatre funcions ha donat, y las quatre han sigut concorregudas en extrém. *Viva 'l divorci*, *Viatje de boda*, *La vocació*, *Cuatre casats y un viudu*, *Ateos y creyents*, *Los hugonotes*, *Ferma despoli forçada* y *Matalas callando*, son las obras que s' han posat en escena, novas la major part d' ellas pera nosaltres, y bé's pot dir que 'l públich ha quedat satisfet completament, tant per las obras escullidas com pe 'l bon despenyo qu' han obtingut.

L'estreno de *Ferma despoli forçada* ha sigut pera Figueras un verdader aconteixement; y's compren, puig son autor, lo Sr. Amat, es una de las personas que mes simpatias té, aixis entre 'l públich de baixa estofa, com en lo mitjà y en lo alt. Los tres actes foren escoltats ab un religiós silenci, interromput tan sols, al final de cada un d' ells, per unas salvas atronadoras d' aplausos ab que la concurrència, qu' era extraordinaria, premiaba 'l talent del autor; mes ahont l'ovació sigué mes entusiasta fou al finalisar l'obra. Lo Sr. Amat tingué que presentarse repetidas vegadas en escena, la qual quedá coberta de coronas de llorer y algún altre regalo de verdader mérit artistich.

Veig que'm faig pesat y no vull abusar de sa bondat. Disposi de son affm., y S. S.—A.

ANDALUSÍA

IV.

Desde Málaga.

«Málaga, rico vergel...» Aixis podria comensar, parodiand á Zorrilla; pero no es cosa de descriure'ls la po-

(1) No insertem la crítica que'n fa'l corresponsal, porque nostre revistero va ja ferla al estrenarse *Barba-Raja* en lo teatro Romea.

blació, perquè ni Déu m'ha donat talent pera tant, ni si 'l tingués ho faria després de haverho fet plomas que podian ferho molt millor que jo.

Apesar, donchs, de sa bonica *Caleta*, passeig poblat de lindíssims *chalets* entre'ls quals hi ha situats uns quants cafés ahont lo públich hi troba fresca en gran, menú ben surtit, y música que si be es algo d'estar per casa no deixa de fer soroll; á pesar també de son carrer del Marqués de Larios, un dels millors carrers d'Espanya; y, per fi, á pesar de aquelles caras, aquells cossos y aquells peuhets que 'ns mostran las fillas de la ciutat malaguena y que fan pérdrer la xaveta al home més insensible del món; á pesar de tot, dich... no vull esténdrem per los motius esposats més amunt.

En lo passeig més céntrich y més bonich de Málaga, en la propia Alameda, ha tingut l'arcalde de aquesta ciutat lo talent de permétrer que s'hi construhís una barraca á la que alguns li donan lo nom de *Teatro de verano*, mentres la majoria l'ha batejat ab lo de *Cuadra de verano*: barraca que té la virtut de trencar lo passeig y desfigurarlo al mateix temps.

Un consell als *malaguengos*: obrin una suscripció y aixequin en lo més alt de la vela que serveix de cuberta del barracon la estàtua d'aquell talent perdut.

Treballa en dit adetessi una companyia que no deixa de ser un altre *idem*; es á dir, un altre adetessi. Son director D. Ventura de la Vega, que es una excelent persona y un bon actor cómic, té dos defectes capitals: 1.º Es un *morcillero* de primera, tenint la desgracia que totas las frases que de sa cullita anyadeix, se coneixen de un' hora lluny y 'l públich, en lloch de celebrarlas las detesta: 2.º defecte, no tenir habilitat per escullir lo personal de la companyia y aixó fa que las dos primeras (?) tiples senyoretas Medina y Williams, no tenen altra condició que ser guapas. (Ja estarán contentas.)

En cambi 'ls senyors Colás, Serrano, Rocaful y demás, no tan sols no son guapos (lo que res los ha d'importar), sino que ni sisquera saben fer res de bo en las taulas.

El Paso de Judas, *Los aparecidos*, *La cruz blanca*, *Las tentaciones de S. Antonio* y altrás, son las sarsueletas que han... representat per no dir altra cosa.

Sobressurti lo Sr. Vega en *El cabo Baqueta* y *El licenciado de Villamelón*, (que no deixan de ser dos *melodramas*.)

Y ara... Déu sab fins á quant, perquè m'embarco per Almería y en una travessia tant important (10 horas) ¡qué sab un lo que 'm pot sucuhir!

CRISTÓFOL LLEGANTA.

Pamplona 7 de Juliol.

Las festas de Sant Fermí revesteixen, com tots los anys, gran y senyalada importancia, principalment per lo que atany á la música.

En lo Teatro Principal se celebran concerts matinals, baix la direcció del eminent Sarasate: la orquesta la componen los professors de la Societat «Santa Cecilia» y altres molts de la Societat de sextetos, de Madrid. També hi pren part lo notable violinista Sr. Arbós.

En lo mateix local actúa una escullida companyia de ópera italiana, de la qual son principal adorno la Pacini, la Laborda, Emiliani y Ventura.

La Pacini, ha lograt borrar lo recort que aquí deixá la Nevada, y ab lo dit basta pera que's puga fer cárrech del mérit d'aquesta futura diva.

La Laborda fa *pendant* ab ella y fan surtir duricias á las mans dels navarros, obligantlos á aplaudir fins á l'entusiasme: la una en la *Sonámbula* y *Lucia* y l'altra en *Lucrecia* y *Africana*, son dos ángels enviats per Déu á la terra, com á premi del carinyo que li portem.

Lo resto de la companyia, es més que discret y sab guanyarse també 'l favor del públich.

Están anunciadas quatre corridas de toros, los quals serán morts per 'ls famosos Espartero y Guerrita.

Ab tants atractius, la afluencia de forasters es extraordinaria, á tal punt que no's troban habitacions de cap mena ahont passar la nit.

Gran consol pels que no trobin casa, serán los pòrtichs de la gran plassa del Castell, puig son espayosos, frescos y deshabitats per las xinxas, cosa que no succe

heix en molts d'aquellas habitacions trobadas á forsa d'empenyos y tassadas en tres, cinch, vuyt y deu pesettes per nit.

M'olvidaba consignar que en lo Teatro Circo, hi actúa una companyia de sarsuela petita, baix la direcció de un tal Viñas.

La gent es fluixeta y lo teatro es impossible pera tot espectacle que no sigan *polixinellis*.

Pero com aquí, ara per ara, hi ha gent de sobra per tot, crech que la Empresa farà furrolla.—P.

Reunions particulars

ALMOGAVAR.—*A cop calent*, *Nit de nuvis* y lo monólech *M caso?* foren las obras que posaren en escena en dita societat lo diumenje últim.

Las Srtas. Faura y Roca y los Srs. Costa, Rivera, Font y Molleras, foren los que hi prengueren part; lo monólech lo digué lo Sr. Rozas. En un entreacte la nena Mercés Daroqui Ferrer, digué molt be lo vers *Una plegaria*, rebent al final molts aplausos y un regalo.

MARINA.—*¡Tot cor!* y *Sálvese el que pueda*, foren las obras interpretadas per los Srs. Marimon, Montserrat, en la primera equests junt ab la senyoreta M. Martí y en la segona (que la execució fou milló) hi prengueren part la Srta. Martí y los Srs. Marimon, Dominguez y Samper.

CASSINO ARTESA (Gracia).—Després d'una sinfonía executada per lo jove mestre Sr. Cristiá, 's va posá en escena, baix la direcció de D. Frederich Ferrán, la divertida comedia de D. A. Moragos *La Vocació*, que tingué bon desempenyo, á cárrech de la Sra. Rodés, Srta. Casao, (Maria) y dels Srs. Cabré, Ferrán, Camps, Callís y Mestres.

Estingueren acertadíssims tots, recullint molts aplausos, principalment la Srta. Casao que féu una *Adelina* que no 's podia demanar mes, tributantli frenétichs aplausos la numerosa concurrencia. En la Srta. Casao s'hi veu disposició pera 'l teatro, y si 'l segueix, será una excelent artista. La Sra. Rodés molt bé desempenyant la *Cristina*. Lo Sr. Cabré 'ns agradá molt fent lo paper de *Enrich* que, sens dubte, és el més difícil de la obra.

Lo Sr. Ferrán inimitable, en la part de *Paré Bal domero*.

L'autor pot estar jayós de la interpretació, donada á l'obra pe 'ls aficionats.

S'acabá, com de costum, ab un ball de societat.

FOMENT CATALANISTA.—Diumenje passat donà aquesta societat una de sas acostumadas vetlladas, que estigué sumament concorreguda y fou molt ben escullida.

En la part literaria hi prengueren part los senyors Marsans, Balil, Ciurana, Montaner, Giranel, Vallés, Vilar, Flós y Calcat; Gibert y Alsina. En la part musical que cridá poderosament la atenció, recordem las Srtas. A. y J. Orsolich, Francisqueta Arquer, y 'ls Srs. Ferrer, Nogués, Batlle, Gibert, Nicolau, Torrell, Rius, Maymí, Corrons, Marín y Díaz. Totas las senyoretas y senyors mencionats, foren extraordinariament aplaudits. Celebrarem que lo «Foment Catalanista» s'decideixi á donar mes sovint festas tan agradables com la del passat diumenje.

Avans d'acabar la revista d'aquesta Societat, nos farem eco d'una nova que se 'ns comunicá oficialment y que, sent certa, no podem menys d'aplaudir. Se 'ns assegurá que ab la protecció d'una excelen-

ússima corporació, lo «Foment Catalanista» durà á cap en lo próxim ivern y en espayós teatro, una verdadera temporada teatral, ab un quadre de companyia compost d'aficionats escullits que será tal volta un planter de excelents actors, y ab los corresponents estrenos d'obras d'autors joves, ab qual idea s'obrirá una porta modesta, pero segura y fácil als artistas y escriptors que tinguin carinyo á nostra escena regional. La idea es bonica, y molt fácil de realisar, tractantse d'una Societat tan entusiasta per las cosas de Catalunya, com es lo «Foment Catalanista».—P.

Colaboració admesa

Historieta íntima

A MON AMICH, FRANCISCO GAÑET Y ROCA

Devall de un ramatje ombrívol
hont sota s'guaréix del sol
un pou, una matinada
feya un oreig deliciós,
Jo al brocál sentat m'estaba
murmurant una cansó,
quant veig dos papellonetes,
á mitj pamét del meu front.
Jo que 'm poso quiet y callo,
per no destorbá 'l seu joch.
A dos dits la una de l'altra
capritxosos jiravols,
lleugerament describian
pe 'l poétich entorn del pou.
Jo pensaba: —que 's barállan,
ó las inspira l'amor?
Quant ne van desaparéixer
vaig fé aquéstas reflexions:
—Si l'atreuit nen Cupido
fletxa 'ls seus diminuts cors,
y ab sa instintiva tendresa
rendeixen cult al Amor,
demostran ser mes sensibles
que alguns escéptichs minyons.
Si es la ira—que no ho voldria—
qui sas rossas á las mou,
una volta més demostran
las miserias d'aquest món.

AGUSTÍ RAFI,

Saló de descans

•• Hem rebut un altre article de nostre redactor Anton Mostassa, corresponent á la série de *Memorias d'un comediant*, lo qual insertarem en lo número de la setmana entrant.

També continuarem la inserció de la pessa *Digali barret digali sombrero*, comensada en lo número 81, y l'anirem publicant en números sucesius, á mes del folletí corresponent, accedint aixís als desitjos de varios suscriptors y d'alguns actors que l'han demanada.

•• En l'últim entreacte de la funció de la tarde del diumenje dia 10 en lo teatro de Novedats, los professors del sexteto devian tenir molta pressa, porque no ve va baixá 'l teló del acte penúltim, un de ells va comensar á tocar sol, ab lo violí, y al sentirho 'ls altres van apressurarse á acompanyarlo, evitant aixís que aquell fes, tot solet un paper bastant desairat.

No está be anar tan depressa.

•• Lo teatro del Tivoli Graciense se ven actualment animadíssim.

¿Qui ha obrat tal miracle? Perque miracle es ressucitar un mort. Donchs ho han lograt lo tenor D. Francisco Miró, la Srta. Valdés, lo Mtre. Lorente y 'l Sr. Peri, ab sarsueletas com *Una vieja*, *El niño*; *Dorm*; *La tela de araña* y altrás per l'estil, Ara sols falta que duri, lo qu' es de créurer, perque aquets artistas han sigut molt ben rebuts y 'l local es apropiat pera la present estació.

•• Demá passat s'embarcará en direcció á Buenos-Ayres la jove y distingida tiple Srta. Josefina Huguet, contractada per l'empresari Sr. Bernis.

No duptem que la simpática y aplaudida senyoreta Huguet conquistarà en aquellas llunyanas terras las merescudas ovacions á que per tot la fá acreedor son merit y las privilegiadas dots que posseheix.

•• Per la empresa de Novedats ha sigut contractat lo primer galán D. Ricardo Simó, notable actor que té feta una brillant carrera en molts teatros de diferents provincias y que fa algún temps se troba de retorn en nostre Principat, havent donat á conéixer en importants colisseus las últimas obras catalanas, aixís las del repertori de Romea com las estrenadas en lo esmentat teatro del Passeig de Gracia.

•• Diumenje passat doná dugas funcions en Calvo-Vico la companyia de sarsuela del popular primer tenor D. Joan Prats, obtenint aplausos del artista, com també las Sras Ferrer y Nalbert, la Srta. Rius, y 'ls senyors Querol y Flaquer. En la funció del vespre vá distingirse la Srta. Nalbert que en *La traviata* (no sabem lo perquè d'aquest titol italiá) vá ser extraordinariament aplaudida, contribuint al bon conjunt los Srs. Prats y Querol, qu' es un bon barítono.

Lo mestre Rius va dirigir bé; pero la orquesta era deficient.

Cavilacions

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 7 — Nom d'home.
1 2 3 1 2 7 — Id id.
4 5 4 2 1 — Id de dona.
5 4 7 2 — Id d'home.
5 4 1 — Id de dona.
5 1 — Nota mus cal.
1 — Vocal.

BARTUMEUWET

Soluciones á las cavilacions del n.º 85

Xarada Ma-ta-de-ro.

L'han enviada los Srs. M. Gaspar X, Pam de Cana, Pep Bertrán, N. Campanyá, Barrera, Pep Galleda, Samatrucquis y Barba Roja.

Si dits senyors envían endevinadas també las d'avuy y las del N.º 87, guanyarán lo premi de un abono dels Banyes Orientals.

Correspondencia particular

Aurelio: A un autor infelís pot anar; pero 'l públich no hi veuria la punta.—P. G. (Tarrassa): ja li posarem.—J. Arbós (Reus): anira una dolera. No hem vist lo del Abril. Advertirém al autor de *Despedida* Gracias.—Pere Bohigas, no fa pessa. Barrera (Gracia): ara ja ho tindrà tot. La combinació, dijous.—A. Fonserola ¿Melilla es á Oceania? ¿Que no sab de Geografia? ¡Reprobat!—A. Plana (Reus): ja 'l complaurem.—Burgas: ¡bravo! ampararem l'orfe.—A. Ribas: no 'is entenem ni veyent las solucions.—A. Bosch: l'obra fa innecesaria nostra resposta, ¿no?—Sjorbata: no es bon sorje *Los soldat*—A. Prugués (Vilanova): pot remetre en sellos Pts. 1'50 del trimes treccorrent y 45 centims de lo que demana y li enviém.—C. Llobera: rebut trimestres vensuts.—F. Torres: voté sempre constant y picant en ferro fret.

PUJOL Y SOLÉ IMPRESSORS, TALLERS, 45,

PERRUCAS Y POSTISSOS
DE TOTA CLASSE
PERA TEATROS

Gran Saló

pera afeitar, tallar y rissar cabell,

EN LA

PERRUQUERIA DE

Vicens García

Conde del Asalto, 6, pral. - Casa establerta desde 1840

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
pera guardarropias

Pera informes y detalls, dirigir-se al
juster del carrer d' Estruch, 11

BARCELONA

Peluquería Artística

Saló pera afeitar, rissar y tallar lo cabell

DE

LLUIS ANGLADA

Gran assortit de perrucas

y tota classe de postissos per' artistas
de teatro

Rambla del Centro, 7, ent.º
BARCELONA

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

Bonnin germans

Copisteria de vers y música

Servey á tots los punts d' Espanya

PREUS ECONOMICHS

Carrer del Vidre, 2, 4.ª locant al de Fernando. VII

BARCELONA

Despaig cada dia, fins á las 9 del vespre

CONTRACTAS PERA ARTISTAS

AGENCIA DE TEATROS

Pianos Alemanys

LOS MILLORS Y MES BARATOS DEL MÓN

FABRICATS PER

Faul Werner's

Bon sonido y construcció elegant.

Se ven al contat y á plassos

N. AGUSTÍ

Muntaner, 17, ent.º 1.º - BARCELONA

NOVAS ESTUFAS AMERICANAS

DE ELEGANT CONSTRUCCIÓ

Ab ellas s' obté foch continuo sens molestia
y s' consegueix posarlas á tota temperatura

Unich representant en España

NICOLAU AGUSTI

Muntaner, 17, ent.º 1.º - BARCELONA.

TRENCADURAS

Se curan aviat y radicalment ab lo **Braguer mecánico**
regulador inventat per l' especialista **Sr. Palau**. Recoma-
nat per tots los metjes eminents y premiát en la última
Exposició de Barcelona. Té concedit Real privilegi.
Carrer Ample, 12 y 14, al costat de la Iglesia de la
Mercé.

Consultori ortopédich de 8 á 4 y de 3 á 8

Llunas assogadas

PERA MÍRALLS

de Ortega y Badia

Depósit de cristalls—Baldosas

Baldosetas, etc., etc.

Teléfono núm. 1397

Carrer de la Condessa de Sobradiel, 3

BARCELONA

Máquinas pera fer mitja

Las mellors del món

S' hi fan mitjas, mitjons, camisetes de punt d' agulla igual que á la má, comensa-
das y acabadas á la mateixa máquina, proporcionant la mellor manera de gua-
nyarse la vida á casa. — Exportació á qualsevol població. — S' ensenya de franch
á treballarhi.

N. Agustí Manyosa. — Regomir, 25 y 27, botiga

Máquinas de
casir, máqui-
nas de fer mitja

SANTASUSANA

Aparatos pera
pendre dutxas.

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33 — BARCELONA

Carme, 33

Carme, 33